

A szegedi Nemzeti Hitelintézet három főtisztviselőjének büne.

Szeged, január 17. (Saját tudósítónktól.) Néhány hónapja — mint ismeretes — Szeged központjában egy új bankintézet helyezkedett el. Ezzel az intézettel kapcsolatban most érdekes dolgok kerültek napfényre, amelyeket nem lehet elválasztani a „kurzus”-szónak már nem gyémántfényvel ragyogó fogalmától.

Körülbelül másfél évvel ezelőtt került át a Zrinyi-utcai kis helyiségből a volt *Proféta*-szálloda előkelően berendezett termeibe a *Vécsy György Aruforgalmi Részvénytársaság*. Nem sokkal később egy nagy cég-tábla jelent meg a *Proféta*-épület homlokán: „*Szegedi Magyar Amerikai Bank*.” Ennek a banknak tisztviselői csupa régi, kipróbált és elismert munkásságú bankemberekből kerültek ki, természetesen tekintet nélkül a tisztviselők felekezetére. Alig néhány hónapig működhetett ez a bank egyszerű helyiségeiben, amikor bekövetkezett a Vécsy-cég összeomlása, ami magával rántotta részben a Szegedi Magyar Amerikai Bankot is. A bank fölszámolt, helyiségeit, üzleteit és tisztviselőit teljesen átvette a kurzussal született Nemzeti Hitelintézet, illetőleg annak szegedi fiókja.

A Nemzeti Hitelintézet szegedi fiókjának első intézkedései közé tartozott az, hogy fölmondott a bank aligazgatójának és cégvezetőjének, akik a Magyar Amerikai Banktól kerültek át és akiknek működésük iránt mindenki elismeréssel viseltetett a szakkörökben. A fölmondások a B-lista nevében történtek, de a fölmondások végrehajtása — mint annyi más helyen — szorosan találkozott a kurzus szellemével és jelszávaival. Elbocsátották az elismert működésű főtisztviselőket azért, mert ezek nem tartoztak a kurzushoz. Szakemberek voltak, de a „destruktív”-felekezetben születtek.

A két főtisztviselőnek hat havi illetmény kifizetésével mondták fel, holott mindenütt az a szokás, hogy ezeknek a főtisztviselőknek egy évi fölmondás jár. A főtisztviselők kényszerhelyzetben voltak, hiszen elvesztették állásukat és így kénytelenek voltak felvenni a fél évi fizetést.

A felmondott és elbocsátott tisztviselők ezután perelték az intézetet a megfelelő fizetés kifizetéséért. Nemrégiben tartották meg ebben az ügyben a tárgyalást, amelynek során tanuk igazolták, hogy az aligazgató egy évi felmondásban egyezett meg Vécsy Györggyel. A munkügyi bíróság azonban az aligazgató keresetét elutasította azzal az indokkal, hogy neki csak hat hónap járt és kényszerhelyzetben sem volt, amikor ezt az összeget elfogadta. Ez az ítélet jogászai körökben felűnést keltett, mert szakköröknek tudomásuk volt arról, hogy több bíróság már cégvezetőnek is egy évi fölmondást ítélt meg. Jogászai körök ugyanis a kényszerhelyzetet föltétlenül föntforogni látták, mert az aligazgató, amikor elvesztette állását, pénz nélkül és állás nélkül állt és fölvette a felajánlott pénzt, csak hogy valamiből élni tudjon.

Egyébként ebben az ügyben a közeljövőben tartják meg a felülvizsgálati eljárást a törvénytörvény és ehhez a tárgyaláshoz jogászai körök sok reményt fűznek. A cégvezető pörében is meglesz nemsokára a tárgyalás.

Érdekes itt az is, hogy a bank öreg pénztárosának is fölmondottak — a B-lista, a létszámapasztás alapján és — ugyanazon ok miatt. Az öreg pénztáros sem tartozik a kurzushoz. Most tehát egészen megtisztult a bank, nincs semmi zavaró diszharmonia, most már nincsenek kurzusellenes alkalmazottak a bankban.

A színház, a Harmonia és a filharmonikusok nagy zenei tervei.

Szeged, január 17. A szegedi zenei élet múlt évi eseményei után, amelyek sorában a Filharmonia 50-ik hangversenye, a színház Kis Marat előadása, majd a filharmonikusok két vendégitigens alatt tartott gyönyörű teljesítménye a legkiemelkedőbbek és legjelentősebbek voltak, érdeklődhetünk azokról az eseményekről, amelyek a szezon hátralevő részében várhatók.

Első és legközelebbi zenei esemény a Telmányi vendégszereplésével már lejátszott filharmonikus koncert után a január 25-iki 4-ik bérleti hangverseny lesz, melynek műsorán a francia zeneirodalom két legkiválóbb zeneszerzőjének műve szerepel. Megírtuk annak idején, hogy a Filharmonia kérésére a francia művészetterjesztő társaság a budapesti nagykövetség útján 4 munkát adott ajándékba a Filharmonianak. Ezekből kettőt, Frank Caesar D moll szimfóniáját és Debussy Petit Suite-jét tűzte műsorra a Filharmonia vezetősége és egyúttal meghívta a hangversenyre a francia követséget. A napokban jött az értesítés, hogy a francia állam képviselőjében a szegedi Filharmonia hangversenyén a francia követség megjelenik. A zenekar Fichtner Sándor vezetésével nagy ambícióval készül a hangversenyre s sok, másodnaponkénti próbával teszi az előadást, a művek nagyszerűségének teljes kidombrításával ünnepélyessé.

A szezon másik sorban következő érdekessége Szigeti József világhírű hazánkfiajának, akit a napokban a párisi zeneakadémia művészképző tanárjának hívtak meg és akit ma a legnagyobb hegedűművésznek tartanak, február 4-iki hangversenye. A Filharmonia vendégeként Mozart és Beethoven versenyműveit játssza zenekari kísérettel, amely munkákat senki, beleértve Hubermann Broniszlávit

is, nála szebben és stílusosabban nem játsza. A harmadik nagyszerű vendége a Filharmonianak Földessy Arnold gordonkaművész lesz, aki bravuros játékaival a múlt szezonban meghódította és bámulatba ejtette hallgatóit. A zongoristák közül Eisenberger Seveverin, akit ma a legcsodásabb előadóművésznek tartanak, Kosa György, aki szerzői est keretében mutatkozik be, Keéri Szántó, aki egyik Kass-hangversenyen Chopin-estet ad, azonkívül a Filharmonia bérleti hangversenyén szereplő Engel Iván, aki Dohnányi-koncertet mutat be, — lesznek az idei hátralevő szezon szolistái. Az énekesek közül megemlítsük érdemes Helge Lindberg Bach—Händel-estje, valószínű szintén zenekari kísérettel s egy-két külföldi dalénekes valószínű hangversenye s a kamara-muzsika híveinek a Waldbauer és Rosé-quartet tavaszi hangversenyei hoznak örömet.

Végül be kell számolnunk a szegedi színház opera- és vendégterveiről is. Lotte Schöne, a bécsi nagy opera ünnepelt koloratur énekesnőjének a hétre tervezett vendégszereplése a művésznő bejegyzése miatt halasztást szenved. Szó van Környei Béla szegedi vendégszerepléséről és a budapesti Operaház több tagjának vendégségéről. A szezon szenzációja lesz a bécsi Opera legnagyobb művészeinek vendégjátéka május havában, amikor három estén át 3—3 elsőrangú vendég fog a szegedi színház színpadán bécsi dirigensek vezetésével szerepelni. A kisebb szerepeket ez alkalommal a szegedi színház elsőrangú művészei látják el. A terv szerint a zenei hét keretében három színházi előadás és két hangverseny fog lefolyni. Mascagni tervezett szegedi vendégszereplése technikai akadályok miatt elmarad, mert a Filharmonia

képtelen a programszerű munkáján kívül más nagyobb szabású hangverseny műsorának betanulását is elvállalni.

A szegedi színház opera-tervei nagyszerűek. A napokban kötötte le a szegedi Harmonia útján Andor Zsigmond igazgató Poldini óriási sikert aratott vig operáját, a „Farsangi lakodalom”-t és ugyancsak lekötötte, illetve megszerezte Goldmark remek művét, a „Sába királynő”-t. A budapesti Operaházzal egyidőben hozza színre Szántó Tivadar most bemutatott, Lengyel Menyhért Taifunjára írt operáját, amelynek előadási jogát is szívesen felajánlották a szegedi színház művész személyzetének.

Az idei szezonban tervbevevett operák közül a Lohengrin előadása a közeljövő kérdése. A jövő szezonra megszerezték előadásra Massenet Thais és Manonját, Saint Saens Sámson és Delila nagy operáját, Wolf Ferrari Susanne titka egyfelvonásos operát, Wagner Bolygó hollandi-ját és színre kerül a budapesti Operaházban most felújításra kerülő bájos Mozart opera, a Figaro lakodalma. Ezeknek a dalműveknek teljes zenekari anyaga a színház rendelkezésére áll, úgy, hogy most már semmi sincs útjában annak, hogy a szegedi színház játérendjébe ezek az operák beiktassanak.

Végül még referálnunk kell a szegedi filharmonikusok márciusi vidéki hangversenyeiről. Mákon, Váshelyen és Félégyházaán és arról az akcióról, amit a filharmonikusok a hangszereik pótlása és a városi zenei könyvtár megalapítása körül kezdeményeztek. A Filharmonia vezetősége a napokban felkereste Somogyi Szilveszter polgármestert, referálva arról, hogy a feltétlen szükséges négy új hangszer 25 millió koronába kerül és támogatását kérve a könyvtár megalapítását célzó akcióhoz, amit a polgármester meg is ígért.

Radics a vizsgálati fogságban.

Belgrád, január 17. Zágrábból jelentik: Radics kihallgatása folyamatban van. A vizsgálóbíró szerint a döntés a nagy anyag miatt csak két-három héten belül várható. Radics egyébiránt zárkájában szakadatlanul újságokat olvas és angol és olasz tanulmányokat folytat. Látása annyira meggyengült, hogy az embereket arcukról nem ismeri meg, csak a hangjukról. Környezetéből senkit sem engednek hozzá, amint azt az ügy mostani stádiuma a szabályok szerint megkívánja.

Grác, január 17. A Grazer Tagespost-nak jelentik Belgrádból: Zágrábi hírek szerint a rendőrfőnökség a sajtótörvény alapján további intézkedésig betiltotta a Hrvát és Vecser lapok kolportázsát. Ezek a lapok, amelyek az úgynevezett horvát egyesülés szócsövei, rokonszenves hangon tárgyalták Radics politikáját. Belgrádban tegnap elkobozták a szerb parasztpárt lapját, a Novostit.

Februárban megnyílik a SZEGED kölcsönkönyvtára.

Symposion.

Ezen a plátói szépségű címen valóban plátói szellemű új magyar folyóirat indult el lélek-hódító útjára. Dunánál, Nagy Lajos egyetemének gyönyörű városában, Pécsen. Fiatalok írták és a magyar ifjúságnak dedikálták. Szellemi közösség él ezek között a fiatalok között, a tudás és tehetség és közössége mellett. Valóban gazdag symposion, dús és komoly lelki lakoma az, amelyet ők nyújtanak, különösen ma, amikor a szellemi és erkölcsi anarkia fájdalmas üressége és sivársága mered ránk mindenfelől. A Symposion első száma több, sokkal több, mint biztató ígért: érett gyümölcsöket bőven találunk benne, a költői és a tudományos részben egyaránt. Nagy és tiszta öröm: végre fiatalokat látni, akik áhitattal és felkészülten indulnak el a költői szent hegyre és a gondolatok dantei erdejébe.

Vigasztalást és reménységet hoznak ők ebbe a vigasztalannak és reménytelennek tetsző világba, amely a kultura romjain a civilizáció felhőkarcolóit emelgeti és a szabadság és szépség kristálypalotái helyett a vásári ügyesség és a meddő erőlködés bérkaszányait. A német idealizmus halhatatlan lelkének üdülő és emelő fuvalmát érezzük felénk szárnyalni a Symposion lapjairól és kettős öröm, hogy magyar ez az új vidéki (de a mai fővárosi nivót magasan meghaladó) folyóirat, magyar akkor is, amikor idegen eszmékről beszél. Mert az

örökkévaló magyar kultúra szerelme és akarata lélekliz minden egyes sorában és mert a dicsőséges mult maradandó értékeit kívánja gyarapítani új értékekkel.

Pécs egyeteme, ez az erős és termő Alma Mater a ringatója ez új művészi és tudományos vállalkozás bölcsőjének és például dr. Thienemann Tivadar reneszánszlelkű halálas egyéniségének szuggesztívját lehetetlen meg nem érezni a Symposionban, bár neve nem fordul elő benne, csak sugallatos, tanító és nevelő példája int felénk. Nekem még külön gyönyörűséget okoz, hogy két egykori, legszebb reményekre jogosító makói tanítványomnak, Kecskeméti Györgynek és Pálnak éretl alkottaival is találkozom az új pécsi magyar revű hasábjain.

A bevezető verse, ezt a méltó prologót is egyik lelki ifjam írta, Kölcseyhez: Nagyfalusi Jenő, aki még egy ciklus verssel is szerepel és akinek a kiválasztottak előtt csöndes, igaz sikere volt már a Symposion kiadásában nemrégiben megjelent két versfüzetével. A költészetet képviseli Kecskeméti György is, Stefan George-nak, a legnagyobb élő német lírikusnak átültetésével, amely több, mint műfordítás, ez valóban maga Stefan George — magyarul.

Várkonyi Hildebrand, a tudós bencés tanár A keresztény filozófia szerkezete: Aquinói Szent Tamás címen a doctor angelicusnak, a középkor legnagyobb filozófusának időfeletti jelentőségével foglalkozik formás és mély, tömör és

gazdag tanulmány keretében. Várkonyi Nándor, aki egy verssel is jelenik meg, A francia szellem címen igen önálló, eredeti és mélyenjáró kritikáját adja ennek a különös nemzeti kultúrának. A pécsi folyóirat gerincét Kecskeméti Pál nagyszabású és alapvető jellegű filozófiatörténeli értekezése teszi: Az idealizmus útjai: Kant címmel. Az az érzésünk, hogy a korán elhunyt Zalai Béla után ez a fiatal magyar bölcselet lesz hivatott új utakat mutatni a magyar filozófiában, amely még mindig a jövő zenéje.

A Symposion programja egységes és értékes és megvalósítása nem mulik e tehetséges, lelkes, derék és buzgó fiatalok fáradozásán és kitarlásán. Minden pártolást és elismerést megérdemel ez az önludatos és céldudatos ifjú gárda, amely nem hangos és üres jelszavakkal, nem divatos lármázással, hanem tudással, hittel, elmélyedéssel és emelkedett szellemmel készíti elő az új kultura útját és kezdi lerakni az új művészi és tudományos világtárfogás alapköveit.

Idealizmust hirdetnek, magyar idealizmust, Kölcsey és Vörösmarty, Széchenyi és Péterfy örökségét, a legszentebb hagyományt, amely apákról a fiakra szállhat. Hisznek, nemcsak magukban, de az Eszmében is, amelynek szentléleklovagjai.

A Symposion, amely külsejében is nemesen stílusos könyv, Szegeden is megrendelhető a Kultura könyvesboltjában. Juhász Gyula.